

DOI 10.31558/2519-2949.2025.2.3

УДК 342.72+323.24-054.8:316.633.2

ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0004-3738-1414>**Барієв Е. Е., Український державний університет імені Михайла Драгоманова**

ІНСТИТУЦІЙНЕ ПРЕДСТАВНИЦТВО КОРИННИХ НАРОДІВ УКРАЇНИ НА ПРИКЛАДІ МЕДЖЛІСУ КРИМСЬКОТАТАРСЬКОГО НАРОДУ

У статті проведено аналіз механізмів і практик інтеграції Меджлісу кримськотатарського народу до системи публічного управління та громадянського суспільства України як прикладу інституційного представництва корінного народу. Показано, як Меджліс виконує функції посередника між кримськотатарським народом, органами державної влади й міжнародною спільнотою, забезпечуючи політичну суб'єктність і захист прав кримських татар в умовах тимчасової окупації. Застосовано інституціональний та комунікативно-аналітичний підходи, які дозволяють вивчити формальні та неформальні канали взаємодії Меджлісу з органами державної влади, механізми його участі у процесах нормотворення, стратегічного планування та реалізації державної політики у сферах реінтеграції, освіти, культури, безпеки та правозахисту. Розглянуто приклади діяльності в межах Кримської платформи, співпраці з парламентськими комітетами, міністерствами та інститутами громадянського суспільства. Результати дослідження засвідчили, що Меджліс послідовно формує багаторівневу систему взаємодії з державними структурами, яка включає як участь у дорадчих органах і розробці нормативних актів, так і стратегічну комунікацію з міжнародними партнерами. Його діяльність спрямована на створення умов для реалізації прав кримськотатарського народу в межах української правової системи, попри відсутності закріплення його правового статусу як представницького органу корінного народу. Особливе значення має соціальна, правозахисна та інформаційна діяльність Меджлісу. Інституція бере участь у реалізації програм підтримки внутрішньо переміщених осіб, співпрацює з системою освіти задля збереження мовного й культурного середовища, а також виконує функцію національного адвокаційного суб'єкта у правових процесах. Медіа-активність і аналітична діяльність посилюють роль Меджлісу у формуванні публічного дискурсу з питань деокупації Криму. Підкреслено, що Меджліс виконує функції не лише представницького, а й інтегративного органу, який демонструє здатність до адаптації, взаємодії з владою та залучення до політичного процесу. Проте повна правова інституціоналізація цього статусу вимагає закріплення правового статусу представницького органу корінного народу Кабінетом Міністрів України відповідно до статті 8 Закону України «Про корінні народи України» та Порядку закріплення правового статусу представницького органу корінного народу України та позбавлення такого статусу, включаючи доопрацювання низки підзаконних актів та внесення змін в деякі діючі законодавчі акти України, зокрема у виборче законодавство та запровадження механізмів квотного представництва корінних народів в органах влади.

Ключові слова: корінні народи, інституційна суб'єктність, нормативне регулювання, стратегічна комунікація, міжвідомча взаємодія, інституційна інтеграція.

Постановка проблеми. У сучасних умовах трансформації політичного управління та загострення проблем національної безпеки постає необхідність інтеграції інституційного представництва корінних народів у систему публічної політики. Особливого значення набуває вивчення взаємодії між державними структурами України та Меджлісом кримськотатарського народу як ключовим інститутом представництва корінного народу, що перебуває в умовах тимчасової окупації. З огляду на міжнародне визнання легітимності Меджлісу, а також його активну участь у внутрішньополітичних та правозахисних процесах, важливо дослідити, яким чином формується механізм включення цієї інституції до системи публічного управління.

Проблема ускладнюється тим, що, попри фактичне визнання Меджлісу з боку української держави, його правовий статус залишається неврегульованим. Це обмежує використання повного спектру правових і політичних інструментів, необхідних для ефективного представництва інтересів

кримськотатарського народу. Відсутність правового статусу створює прогалини у реалізації принципів інклюзивної політики та стримує розвиток партнерських моделей взаємодії між державою та інституціями громадянського суспільства.

Мета статті – дослідити процес інтеграції Меджлісу кримськотатарського народу до політичної системи України, виявити чинники, що сприяють або перешкоджають інституціоналізації його участі в державній політиці, а також проаналізувати форми й механізми взаємодії між Меджлісом, органами державної влади та інституціями громадянського суспільства.

Виклад основного матеріалу. В умовах посилення інституціонального представництва корінних народів, механізми взаємодії Меджлісу кримськотатарського народу з органами державної влади України набувають особливого значення в контексті забезпечення демократичної легітимності та включеності. Меджліс, як вища представницька інституція кримських татар, діє у парадигмі самоорганізації народу, що водночас інтегрується в загальнонаціональний правовий простір. Цей симбіоз правової автономії та державної підтримки потребує складної системи узгодження норм, процедур та інтересів.

Інституціональні рамки взаємодії Меджлісу з органами влади України регулюються Порядком проведення консультацій органів виконавчої влади з представницькими органами корінних народів України та формуються переважно у сфері публічної політики, де діалог здійснюється як на рівні центральних органів виконавчої влади, так і у форматі міжвідомчих координаційних платформ.

Систематизація інструментів взаємодії передбачає концептуальне розмежування основних форм участі, серед яких слід виокремити залучення до діяльності дорадчих і консультативних органів, ініціювання нормативно-правових актів, формування публічних звернень, а також участь у процесах стратегічного планування, зокрема в контексті розроблення політик реінтеграції тимчасово окупованих територій. Меджліс кримськотатарського народу послідовно застосовує механізми політичної адвокації, що проявляється у систематичних зверненнях до Президента України, Кабінету Міністрів України, Верховної Ради України, Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини та інших інституцій, уповноважених на здійснення впливу в межах публічного управління.

Важливу роль відіграє співпраця Меджлісу з профільними парламентськими комітетами, особливо у питаннях прав корінних народів, захисту національних меншин та тимчасово окупованих територій. Через постійні робочі контакти з депутатами Меджліс впливає на формування законодавчої рамки, що включає, зокрема, Закон України «Про корінні народи України» [14].

Механізми комунікації між Меджлісом і центральною виконавчою владою реалізуються у формі двосторонніх зустрічей, засідань робочих груп, міжвідомчих нарад і спільних заяв. Особливу динаміку набуває цей процес у періоди активізації державної політики деокупації Криму, зокрема в межах Кримської платформи. Участь представників Меджлісу у засіданнях цієї міжнародної ініціативи демонструє прагнення держави залучити кримськотатарське представництво до прийняття ключових політичних рішень.

Окрему категорію становлять інструменти соціальної взаємодії, в межах яких Меджліс залучається до розробки та реалізації державних програм з підтримки внутрішньо переміщених осіб, зокрема кримських татар. Через співпрацю з Міністерством реінтеграції тимчасово окупованих територій України (нині - Міністерство національної єдності України) та іншими відомствами здійснюється облік, соціальний супровід, а також інтеграція переміщених осіб у територіальні громади. Ці механізми мають не лише національне, а й політичне значення [7].

Найбільш проблематичною залишається інтеграція Меджлісу у правову систему держави, з огляду на відсутність правового статусу Меджлісу як представницького органу корінного народу. Незважаючи на рішення Міжнародного суду ООН, що визнає репресивність заборони Меджлісу на території Криму, Кабінет Міністрів України досі не закріпив цій інституції належного офіційного оформлення. Це обмежує використання повного спектру правових інструментів у межах національної правової системи.

Водночас, на практиці органи державної влади визнають Меджліс як легітимного представника кримськотатарського народу. Постановою Верховної Ради України від 20 березня 2014 року № 1140-VII Меджліс був визнаний вищим виконавчим органом кримськотатарського народу, що діє в період між засіданнями Курултаю [13].

Значний потенціал взаємодії реалізується у сфері освітньої політики, зокрема через освітні програми, підтримку мовного середовища, збереження культурної спадщини. Спільно з МОН України, Меджліс працює над інтеграцією кримськотатарської мови у державні стандарти, а також

над створенням умов для навчання мовою корінного народу. Так, було розроблено Навчальну програму з кримськотатарської мови та читання для закладів загальної середньої освіти з навчанням кримськотатарською мовою [12].

У сучасних умовах особливого значення набуває комунікаційна діяльність Меджлісу кримськотатарського народу, яка здійснюється через медіа та соціальні мережі й використовується як інструмент впливу на формування публічного дискурсу з питань деокупації, прав людини та реалізації права на самовизначення корінного народу. Завдяки інформаційній взаємодії з органами державної влади створюються спільні комунікативні наративи, що сприяють суспільній консолідації навколо кримського питання.

Не менш вагомим напрямом є співпраця в сфері безпеки, в межах якої Меджліс виступає як джерело релевантної оперативної інформації про ситуацію на тимчасово окупованій території Автономної Республіки Крим та міста. Через неформальні канали комунікації, експертно-аналітичні довідки та консультації представники Меджлісу забезпечують органи державної влади необхідною інформацією для формування своєчасних і релевантних заходів реагування. У контексті воєнного стану така форма міжінституційної взаємодії набуває особливої стратегічної важливості.

Окрему увагу слід приділити кадровій інтеграції представників Меджлісу в органи виконавчої влади. Призначення на посади у органах державної влади та місцевого самоврядування дозволяє формувати внутрішній ресурс включеності. Це створює умови для горизонтальної взаємодії та міжінституційної солідарності [8].

У контексті забезпечення судового захисту прав кримськотатарського народу Меджліс виконує функції національного адвокаційного суб'єкта, здійснюючи подання відповідних юридичних звернень, а також беручи участь у судових процесах. Важливою складовою цієї діяльності є координація з правозахисними організаціями, що виражається у проведенні спільних прес-конференцій, підготовці аналітичних звітів та здійсненні інформаційної підтримки.

Міжнародне визнання легітимності Меджлісу справляє безпосередній вплив на формування сприйняття його статусу з боку державних інституцій, підвищуючи рівень його суб'єктності в міжсекторальному політичному діалозі. Паралельно, підтримка міжнародних організацій відіграє важливу роль у стимулюванні державної влади до нормативного закріплення інституційної спроможності Меджлісу у правовій системі України.

Загалом, механізми та інструменти взаємодії Меджлісу з органами державної влади України мають складну багаторівневу структуру, що поєднує формальні та неформальні канали, нормативні та політичні практики, інституційну та громадську діяльність. Цей симбіоз забезпечує поступову інкорпорацію Меджлісу в державну систему управління у межах моделі інклюзивної політики. Разом з тим, подальший розвиток цих механізмів потребує законодавчого оформлення і стабільної політичної підтримки.

Інтеграція Меджлісу кримськотатарського народу в систему української державної політики є складним процесом, що передбачає узгодження правових механізмів із реаліями політичного представництва корінного народу. Основою цього процесу виступає визнання Меджлісу як органу національного самоврядування, що отримав міжнародне визнання, зокрема у рішеннях Міжнародного суду ООН [17].

На рівні української політики важливу роль відіграє підтримка Меджлісу з боку інституцій громадянського суспільства, правозахисників та окремих політичних сил. Це створює горизонтальну мережу солідарності, яка підсилює політичну вагу Меджлісу і водночас забезпечує багатовекторність комунікації з органами державної влади. Такий формат співпраці дозволяє уникнути вертикалізації впливу і зберегти характер самоврядності.

Політичні партії в Україні по-різному оцінюють роль Меджлісу, що відображає певну поляризацію в розумінні природи корінних народів та рівня їх участі у політичному житті. Частина еліт сприймає Меджліс як стратегічного партнера в питанні деокупації Криму, інші – як автономний суб'єкт, що може кинути виклик централізованій моделі влади. Ці відмінності актуалізують потребу в загальнонаціональному консенсусі щодо ролі Меджлісу [11].

У контексті збройної агресії інституціональна інтеграція Меджлісу кримськотатарського народу набула якісно нових значень, особливо в аспекті мобілізації кримськотатарської спільноти до участі в загальнонаціональному русі спротиву. Залучення Меджлісу до інформаційної протидії, правозахисної діяльності та зовнішньополітичної адвокації сприяло зростанню його політичної суб'єктності на фоні ерозії усталених механізмів представництва.

Законодавча імплементація представницьких повноважень Меджлісу кримськотатарського народу потребує комплексного перегляду та внесення змін до чинного нормативно-правового поля. Передусім йдеться про адаптацію положень законодавства, що регулює статус корінних народів України, а також удосконалення виборчого законодавства та інших нормативно-правових актів, які визначають механізми реалізації права на політичне представництво (зокрема, Закон України «Про вибори народних депутатів України», Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні», Закон України «Про центральні органи виконавчої влади» тощо). Необхідно створити механізми квотного представництва в органах влади, що базуватимуться на принципі позитивної дискримінації в інтересах корінного народу.

Інституціоналізація участі Меджлісу у публічному управлінні має розглядатися в ширшому контексті розвитку партнерських моделей взаємодії між державою та громадянським суспільством. Визнання Меджлісу не лише як легітимного представника кримськотатарського народу, а й як повноправного суб'єкта співтворення політики, відповідає сучасним практикам залучення громадських інституцій до ухвалення стратегічно важливих рішень.

Співпраця з громадянським суспільством в сучасних політичних системах розглядається не лише як інструмент демократизації, але й як засіб стратегічного посилення політик, спрямованих на стійкий розвиток. З огляду на зростаючу складність соціально-політичного середовища, активне залучення громадських організацій, ініціативних груп і волонтерських об'єднань набуває ознак системної взаємодії. Цей процес ґрунтується на принципах довіри, відкритості, горизонтальної взаємозалежності та взаємовигідної співпраці [2].

Сучасні підходи до взаємодії з громадянським суспільством акцентують увагу на необхідності мультиакторного управління, де державні структури виступають не єдиними суб'єктами публічної влади. Громадянське суспільство в цьому контексті розглядається як повноправний партнер із власною суб'єктністю, порядком денним і експертним потенціалом. Такий підхід підсилює інклюзивність прийняття рішень [16].

Інтеграція цифрових технологій у взаємодію між державою і громадянським суспільством відкриває нові можливості для підзвітності, зворотного зв'язку та широкого залучення. Онлайн-майданчики та засоби електронної демократії формують нову інфраструктуру співпраці. Проте цифрова нерівність і кібербезпека залишаються головними викликами цих процесів.

Не менш важливим є питання ресурсної підтримки громадянського суспільства, яке потребує стабільного фінансування, доступу до інформації та інституційних гарантій. Донорські стратегії мають бути узгоджені з пріоритетами національного розвитку, щоб уникнути зовнішньої залежності [3].

З точки зору політичної стабільності, ефективна співпраця з громадянським суспільством зміцнює соціальну згуртованість, знижує рівень конфліктності та сприяє ранньому виявленню соціальних ризиків. Альянси з громадським сектором можуть виступати як канали демократичного делегування та механізми запобігання радикалізації. Це особливо актуально в умовах політичних трансформацій [5].

Запровадження інклюзивної моделі публічного управління є надзвичайно актуальним у контексті трансформаційних процесів, що відбуваються в українському суспільстві. В умовах поступового становлення громадянського суспільства та перегляду функціональних засад діяльності державних інституцій, ключовими засадами нової управлінської парадигми виступають відкритість, інклюзивність та принцип співучасті. Такі підходи забезпечують не лише розширення каналів участі громадян у процесі прийняття рішень, але й сприяють репрезентації інтересів соціально різномірних груп, зокрема представників корінних народів.

У процесі посттоталітарної модернізації українського суспільства взаємодія легітимних інституцій самоврядування корінних народів із національними засобами масової інформації перетворюється на стратегічно важливий чинник, що впливає на формування політичного дискурсу та посилення інституційної спроможності в медіапросторі.

Висновки. Меджліс кримськотатарського народу виконує не лише представницьку, а й інтегративну функцію в системі публічного управління України. Його діяльність охоплює широке коло сфер – від участі у законотворчих процесах і міжвідомчих консультаціях до реалізації програм соціального захисту, культурної реабілітації та правозахисної адвокації. Незважаючи на відсутність спеціального закону, який би визначав правовий статус Меджлісу, організація функціонує як повноправний політичний актор, взаємодіючи з органами державної влади на різних рівнях. Ця

взаємодія зміцнюється завдяки міжнародній підтримці, національній адвокації та горизонтальним зв'язкам із громадянським суспільством.

Разом із тим, чинні нормативно-правові рамки не забезпечують повноцінної інституціоналізації Меджлісу, що ускладнює реалізацію права кримськотатарського народу на самоврядування в межах української держави. В умовах гібридної агресії, окупації та трансформації політичної системи України потреба у закріпленні формалізованих механізмів представництва набуває особливої актуальності. Інтеграція Меджлісу у модель інклюзивного врядування має розглядатися як стратегічний пріоритет державної політики у сфері етнонаціональних відносин.

Подальші дослідження доцільно спрямувати на порівняльний аналіз моделей представництва корінних народів у світовій практиці, розробку механізмів квотного представництва у виборчих процесах, а також вивчення впливу цифрових інструментів на ефективність комунікації між органами самоврядування корінних народів і державними структурами.

Бібліографічний список:

1. Барієв Е. Меджліс кримськотатарського народу: від національного самоврядування до міжнародного впливу. *Науковий часопис УДУ імені Михайла Драгоманова. Серія 22. Політичні науки та методика викладання соціально-політичних дисциплін*. 2024. Т. 22, № 36. С. 136–145.
2. Громадська партисипація, партнерство та довіра як рушії всебічного розвитку громади. Інститут Місцевого Розвитку. URL: <https://www.mdi.org.ua/images/2024/02.2024/tez/2.----PDF-26.12.23-1.pdf>
3. Залучення інвестицій у громаду: механізми, приклади і практичні поради - Інститут громадянського суспільства. Інститут громадянського суспільства. URL: <https://www.csi.org.ua/books/zaluchennya-investyczij-u-gromadu-mehanizmu-pryklady-i-praktychni-porady/>
4. Захаренко К. Теоретичні засади дослідження інформаційної безпеки. *Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії*. 2018. № 2 (4). С. 107–116.
5. Існуючі механізми співпраці органів державної влади з організаціями громадянського суспільства в контексті реалізації Національної стратегії сприяння розвитку громадянського суспільства в Україні 2016-2020. К.: Ваїте, 2016. 280 с.
6. Кобець Ю. Процес децентралізації як фактор розвитку місцевого самоврядування. *Grani*. 2023. Т. 25, № 6. С. 85–91.
7. Крим | спротив триває – міністерство національної єдності України. [unity.gov.ua](https://unity.gov.ua/category/krym/). URL: <https://unity.gov.ua/category/krym/>
8. Крим у координатах історії : 36. матеріалів третього наук. семінару, м. Київ, 25 жовт. 2024 р. 2024. С. 163.
9. Лісовська Ю. Кібербезпека: ризики та заходи. Київ, 2019. 271 с.
10. Макаренко Ю. Кримськотатарський рух як визначальний чинник інтеграції кримських татар в українське суспільство. *Проблеми інтеграції кримських репатріантів в українське суспільство : Всеукр. науково-практ. конф.*, м. Київ. 2004. С. 3–13.
11. Малиновська Н. Кримські траєкторії у публічній політиці на материковій частині України: конструкція наративу етнічної політики після 2014 року. *Ідеологія і політика*. 2019. Т. 1, № 12. С. 41–59
12. Навчальна програма з кримськотатарської мови та читання (складник типової освітньої програми) для 1-2 класів закладів загальної середньої освіти з навчанням кримськотатарською мовою : Навч. програма. URL: <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/zagalna%20serednya/programy-1-4-klas/2022/08/15/Movy.korinnykh.narodiv.ta.nats.menshyn.Ukrayiny/02/12-krymskotatarska-mova-1-2.kl-z-navch-krymskotatarskoju-movoju.pdf>
13. Про Заяву Верховної Ради України щодо гарантії прав кримськотатарського народу у складі Української Держави : Постанова Верхов. Ради України від 20.03.2014 № 1140-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1140-18#Text>
14. Про корінні народи України : Закон України від 01.07.2021 № 1616-IX : станом на 31 берез. 2023 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1616-20#Text>
15. Про представництво. Представництво Президента України в Автономній Республіці Крим. URL: <https://ppu.gov.ua/who-we-are/>
16. Шевченко О. Взаємодія суспільства та влади : Конспект лекцій. Київ, 2018. 47 с.
17. Як окупаційна влада переслідує Меджліс кримськотатарського народу? Кримськотатарський Ресурсний Центр. Кримськотатарський Ресурсний Центр. URL: <https://ctrcenter.org/uk/analytics/yak-okupacijna-vlada-peresliduye-medzhlis-krymskotatarskogo-narodu>

References:

1. Bariiev E. (2024). Medzhlis krymskotatarskoho narodu: vid natsionalnoho samovriadvannia do mizhnarodnoho vplyvu. *Naukovyi chasopys UDU imeni Mykhaila Drahomanova. Seriiia 22. Politychni nauky ta metodyka vykladannia sotsialno-politychnykh dystsyplin*. Т. 22, № 36. С. 136–145.

2. Hromadska partysypatsiia, partnerstvo ta dovira yak rushii vsebichnoho rozvytku hromady. Instytut Mistsevoho Rozvytku. URL: <https://www.mdi.org.ua/images/2024/02.2024/tez/2.----PDF-26.12.23-1.pdf>
3. Zaluchennia investysii u hromadu: mekhanizmy, pryklady i praktychni porady - Instytut hromadianskoho suspilstva. Instytut hromadianskoho suspilstva. URL: <https://www.csi.org.ua/books/zaluchennya-investycij-u-hromadu-mekhanizmy-pryklady-i-praktychni-porady/>
4. Zakharenko K. (2018). Teoretychni zasady doslidzhennia informatsiinoi bezpeky. *Mizhnarodni vidnosyny, suspilni komunikatsii ta rehionalni studii*. № 2 (4). S. 107–116.
5. Isnuichi mekhanizmy spivpratsi orhaniv derzhavnoi vlady z orhanizatsiiamy hromadianskoho suspilstva v konteksti realizatsii Natsionalnoi stratehii spriannia rozvytku hromadianskoho suspilstva v Ukraini 2016-2020 (2016). K.:Vaite, 280 s.
6. Kobets Yu. (2023). Protses detsentralizatsii yak faktor rozvytku mistsevoho samovriaduvannia. *Grani*. T. 25, № 6. S. 85–91.
7. Krym | sprotyv tryvaie – ministerstvo natsionalnoi yednosti Ukrainy. unity.gov.ua. URL: <https://unity.gov.ua/category/krym/>
8. Krym u koordynatakh istorii (2024). : Zb. materialiv tretogo nauk. seminaru, m. Kyiv, 25 zhovt. 2024 r. S. 163. URL: https://for.history.knu.ua/wp-content/uploads/2025/04/Збірник_Крим-3_2025.pdf.
9. Lisovska Yu. (2019). Kiberbezpeka: ryzyky ta zakhody. Kyiv, 271 s. URL: http://pdf.lib.vntu.edu.ua/books/2021/Lisovska_2019_272.pdf.
10. Makarenko Yu. (2004). Krymskotatarskyi rukh yak vyznachalniy chynnyk intehtatsii krymskykh tatar v ukrainske suspilstvo. *Problemy intehtatsii krymskykh repatriantiv v ukrainske suspilstvo : Vseukr. nauково-prakt. konf.*, m. Kyiv. S. 3–13.
11. Malynovska N. (2019). Krymski traiektorii u publichnii politytsi na materykovii chastyni Ukrainy: konstruktsiia naratyvu etnichnoi polityky pislia 2014 roku. *Ideolohiia i polityka*. T. 1, № 12. S. 41–59
12. Navchalna prohrama z krymskotatarskoi movy ta chytannia (skladnyk typovoi osvithoi prohramy) dlia 1-2 klasiv zakladiv zahalnoi serednoi osvity z navchanniam krymskotatarskoiu movoiu : Navch. prohrama. URL: <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/zagalna%20serednya/prohramy-1-4-klas/2022/08/15/Movy.korinnykh.narodiv.ta.nats.menshyn.Ukrayiny/02/12-krymskotatarska-mova-1-2.kl-z-navch-krymskotatarskoyu-movoyu.pdf>.
13. Pro Zaiavu Verkhovnoi Rady Ukrainy shchodo harantii prav krymskotatarskoho narodu u skladi Ukrainiskoi Derzhavy : Postanova Verkhov. Rady Ukrainy vid 20.03.2014 № 1140-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1140-18#Text>
14. Pro korinni narody Ukrainy : Zakon Ukrainy vid 01.07.2021 № 1616-IX : stanom na 31 berez. 2023 r. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1616-20#Text>
15. Pro predstavnytstvo. Predstavnytstvo Prezydenta Ukrainy v Avtonomnii Respublitsi Krym. URL: <https://ppu.gov.ua/who-we-are/>.
16. Shevchenko O. (2018). Vzaiemodiiia suspilstva ta vlady : Konspekt lektsii. Kyiv, 47 s.
17. Yak okupatsiina vlada peresliduie Medzhlis krymskotatarskoho narodu? Krymskotatarskyi Resursnyi Tsentr. Krymskotatarskyi Resursnyi Tsentr. URL: <https://ctrcenter.org/uk/analytics/yak-okupaczijna-vlada-peresliduye-medzhlis-krymskotatarskogo-narodu>

Bariev E. Institutional representation of indigenous peoples of Ukraine on the example of the mejlis of the crimean tatar people

The article analyzes the mechanisms and practices of integration of the Mejlis of the Crimean Tatar people into the system of public administration and civil society of Ukraine as an example of institutional representation of the indigenous people. It is shown how the Mejlis acts as an intermediary between the Crimean Tatar people, public authorities and the international community, ensuring political subjectivity and protection of the rights of the Crimean Tatars under the conditions of temporary occupation. Institutional and communicative-analytical approaches are used to study the formal and informal channels of interaction between the Mejlis and public authorities, mechanisms of its participation in the processes of lawmaking, strategic planning and implementation of state policy in the areas of reintegration, education, culture, security and human rights. Examples of activities within the framework of the Crimean Platform, cooperation with parliamentary committees, ministries and civil society institutions are considered. The results of the study show that the Mejlis consistently forms a multi-level system of interaction with state structures, which includes participation in advisory bodies and the development of regulations, as well as strategic communication with international partners. Its activities are aimed at creating conditions for the realization of the rights of the Crimean Tatar people within the Ukrainian legal system, despite the lack of consolidation of its legal status as a representative body of the indigenous people. The social, human rights and information activities of the Mejlis are of particular importance. The institution participates in the implementation of programs to support internally displaced persons, cooperates with the education system

to preserve the linguistic and cultural environment, and acts as a national advocacy entity in legal processes. Media activity and analytical work strengthen the role of the Mejlis in shaping public discourse on the de-occupation of Crimea. It is emphasized that the Mejlis performs the functions of not only a representative but also an integrative body that demonstrates the ability to adapt, interact with the authorities and engage in the political process. However, the full legal institutionalization of this status requires the Cabinet of Ministers of Ukraine to formalize the legal status of the representative body of the indigenous people in accordance with Article 8 of the Law of Ukraine “On Indigenous Peoples of Ukraine” and the Procedure for formalizing the legal status of the representative body of the indigenous people of Ukraine and deprivation of such status, including the finalization of a number of bylaws and amendments to some existing legislative acts of Ukraine, in particular, the electoral legislation and the introduction of mechanisms for quota representation of indigenous peoples.

Keywords: indigenous peoples, institutional subjectivity, normative regulation, strategic communication, interagency cooperation, institutional integration.